

Duitsland en EU maken zich op voor hete zomer

Achtergrond - 31 mei 2018 - Auteur: Hanco Jürgens

Het wordt een hete zomer. Of de Europese regeringsleiders rustig op vakantie kunnen, is de vraag. In juni zou de EU een slag maken met belangrijke plannen voor onder meer de eurozone, de bankenunie, de herverdeling van vluchtelingen en de oprichting van het Europees Monetair Fonds. Frankrijk en Duitsland zouden het voortouw nemen. Maar de aandacht gaat nu ook uit naar andere dringende zaken: een naderende handelsoorlog met de VS, Italiaanse banken, beurzen en Italiaanse politiek.

Het is de vraag of de Europese regeringsleiders tijd over hebben om ferme besluiten te nemen. Anderzijds: hoe groter de crisis, des te groter de kans dat ze eruit komen. De Griekse crisis leidde in 2010 tot een enorme reeks hervormingen. Mogelijk leiden de crises die komende zomer op stapel staan uiteindelijk ook tot wezenlijke hervormingen in de EU. Wat staat er allemaal op het spel?

Per 1 juni gelden voor de EU Amerikaanse heffingen op de import van staal (25 procent) en aluminium (10 procent). De EU kreeg twee keer een maand uitstel, maar dat is nu voorbij. Vorige maand reisden diplomaten over en weer om een handelsoorlog te voorkomen, daar is weinig meer van vernomen. Duitsland wilde met de VS onderhandelen, Frankrijk en de EU hielden vast aan een harde lijn. De EU heeft aangekondigd terug te slaan met heffingen op de import van Harley-Davidsons, Bourbon whiskey, pindakaas en spijkerbroeken. Trump heeft daarop zijn antwoord al klaar: verhoging van de importheffing op Duitse auto's. Dat treft ook Nederlandse toeleveranciers. Mogelijk loopt het allemaal met een sisser af. Georg Bush jr verhoogde de importheffingen op staal al eens in 2002. Dat liep uit op een fiasco voor de VS. Duitsland maakt zich grote zorgen, maar volgt de Franse en EU-lijn: terugslaan. Een clash tussen de VS en de EU dreigt.

Maandag 4 en dinsdag 5 juni vergaderen de EU-ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken in Luxemburg. Op de agenda staan immigratie, asiel en herverdeling van vluchtelingen in Europa. Dat laatste is vooral voor Duitsland belangrijk omdat veel vluchtelingen dat land als einddoel zien. Maar de kans dat de lidstaten eruit komen, is klein. Hongarije en Polen zullen niet over de brug

komen. Het hoogst haalbare is een plan dat pas in werking treedt als er weer grote aantallen vluchtelingen naar Europa komen. Duitsland is hevig teleurgesteld dat er zo weinig beweging is in dit dossier. Een clash tussen West- en Midden-Europa dreigt.

Op 8-9 juni vindt de G7-top plaats in Charlevoix, Canada. Dat wordt lastige bijeenkomst: zes grote landen zullen Trump veroordelen voor zijn handelspolitiek. De EU zal bovendien waarschuwen voor tegenmaatregelen. Trump zal vooral Duitsland veroordelen voor het handelsoverschot en voor het niet nakomen van de 2-procentnorm van het Bruto Binnenlands Product voor uitgaven aan defensie door NAVO-lidstaten. Macron en Merkel stemmen de buitenlandse politiek steeds meer op elkaar af. Macron heeft al een ijzig telefoongesprek met Trump gevoerd. Toch ligt het voor de hand dat Merkel de gebeten hond is.

Dinsdag 19 juni ontmoeten de Duitse en de Franse regeringen elkaar tijdens de Duits-Franse ministerraad. Ze zullen onder meer spreken over de plannen van Macron en Merkel voor Europese integratie. Merkel heeft zondag 3 juni [in een interview](#) in de Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung gereageerd op de voorstellen van de Franse president Macron voor hervorming van de Europese Unie.

Op 21 juni vergadert de [eurogroep](#). Dit wordt een belangrijke bijeenkomst ter voorbereiding van de top van de Europese Raad van regeringsleiders een week later. Frankrijk en Duitsland hebben aangekondigd met gezamenlijke voorstellen voor hervorming van de eurozone te komen. Het is de vraag of dat lukt, maar als dat het geval is, moeten deze voorstellen toch eerst door de ministers van Financiën van de eurozone worden besproken. Veel staat er op het spel: het Europees Monetair Fonds in oprichting, de bankenunie, hoe om te gaan met Italië, een budget voor innovatie en investeringen in de eurozone, mogelijk ook een Europese minister van Financiën. Dat laatste is een wens van de Franse president Macron. Kanselier Merkel is echter niet bereid alle voorstellen van Macron over te nemen. Mogelijk wordt deze top overschaduwed door zorgkind Italië.

Op 28 en 29 juni is de [Europese Raad](#): op deze vergadering van de Europese regeringsleiders willen Duitsland en Frankrijk gezamenlijk met plannen komen voor een herstructurering van de eurozone. Op de agenda staat veel, heel veel: migratie, veiligheid, werkgelegenheid, innovatie, externe relaties en ook: de Brexit en de eurozone. Inmiddels is er veel weerstand in Duitsland tegen het delen van risico's en overdrachten van Noord- naar Zuid-Europa. Nederland heeft een informele Hanseatic League van noordelijke lidstaten gesmeed die weinig ziet in nieuwe soevereiniteitsoverdracht of extra kosten. Een clash tussen Noord- en

Zuid-Europa dreigt.

Eind oktober: als het Verenigd Koninkrijk op 29 maart 2019 geordend wil uittreden uit de EU, moet er eind oktober een verdrag liggen waarover de lidstaten en het Europees Parlement zich kunnen uitspreken. Maar de twee belangrijkste dossiers zijn niet geregeld: de handelsrelatie tussen het VK en de EU en de Noord-Ierse - Ierse grens. EU-hoofdonderhandelaar Barnier is weliswaar Frans, maar volgt een Duitse strategie: hij heeft randvoorwaarden gesteld en wacht nu tot de ander komt met een bod dat binnen de randvoorwaarden valt. Het piept en het kraakt in het Britse kamp waardoor het de vraag is of May het geitenpaadje vindt om eruit te komen. Duitsland heeft iets wat Nederland niet heeft: een speciale [Brexit-coördinator](#), die in het land voorlichting geeft over de gevolgen van Brexit voor Duitsland. Dat zou Nederland ook moeten hebben.

Italiaanse toestanden: die vormen een cruciale test voor de EU. De Italiaanse politiek is onvoorspelbaar, de economie staat er niet goed voor en de banken bevinden zich in een risicozone. Lega en de Vijfsterrenbeweging hadden deze week bijna een coalitie gevormd die zich weinig aantrok van Europese begrotingsregels. Duitsland heeft grote zorgen over de situatie. Tegelijkertijd probeert het die zorgen publiekelijk zo min mogelijk te uiten omdat het allemaal zo gevoelig ligt. Brusselse begrotingsregels worden snel uitgelegd als Duitse dominantie in de eurozone. De Griekse crisis was kinderspel vergeleken bij wat er in Italië allemaal mis kan gaan.

En verder:

Van 14 juni tot 15 juli vindt het WK voetbal in Rusland plaats. Rusland is er alles aan gelegen dat dit evenement goed verloopt. Mocht Poetin plannen hebben die minder goed liggen bij de internationale gemeenschap, dan zal hij die bewaren tot na het WK. Zo deed hij dat althans vlak na de Olympische Winterspelen in Sotsji, toen er op de Krim plotseling mannen in groene pakken opdoken. Minder dan twee weken na de Spelen annexeerde Rusland de Krim.

Op 14 oktober zijn er verkiezingen in de deelstaat Beieren. Deelstaatverkiezingen zijn belangrijk in Duitsland. De Beierse CSU, een van Merkels coalitiepartners, is er alles aan gelegen om de rechts-nationalistische AfD de wind uit de zeilen te nemen. Al te veel toegeven aan de plannen van Macron komt dus niet goed uit. Mogelijk komt Duitsland daarom pas na 14 oktober over de brug. Net zoals de Europese regeringsleiders de oprichting van een noodfonds voor Griekenland aankondigden op 10 mei 2010, een dag na de deelstaatverkiezingen in Noordrijn-Westfalen. Dat was geen toeval.

Gezien de spanningen in de wereld kunnen de wereldleiders zich deze zomer zomaar met heel andere zaken moeten bezighouden dan hier besproken. Op de vraag wat hij het meeste vreesde, zou de Britse premier Harold Macmillan geantwoord hebben: "Events, dear boy, events."

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/26213/duitsland-en-eu-maken-zich-op-voor-hete-zomer>